

Bene Zoltán RÓZSASÁNDOR ÉS A SPIONOK

Ne küldjön rám hitvány ügynököket, mert levágom a fülüket és az orrukra varrom mindegyiknek! Ha már küld, hát ügyeseket küldjön.

Rózsasándor a lovát ugratta – részint vidám kedvében, részint, mert göröngyös a Szabadkáról Szeged felé kanyargó országút. Szépen pödrött bajszán csillogott a bajuszkenőcs, sötétpej lovának gondosan fésült sörényén megmegcsúsztak a pajkos késő tavaszi nap utolsó sugári. Hátrapillogott a mögötte poroszkáló Panzasándorra, s látta ám, hogy dacára a gidreknek és gödröknek, bizony elszenderedett testes számáröszvére nyergében. Amit azonban nem láthatott, az hú kísérelője álma volt, melyben hórihorgas, szokatlan öltözékű figura ügetett egérszürke, zörgő csontú gebén végeleáthatatlan síkságokon és hepehupás dombvidékeken keresztül, s Panzasándor a nyomában. Aztán egyik pillanatról a másikra a nyakigláb, hóna alá petrencés rudat szorítva – csak a Jósten a megmondhatója, honnan a csudából kerítette elő – egy szélmalom irányába kezdett száguldani viharsebesen, miközben érthetetlen nyelven óbégatott és hujáskolt...

Ebben a minutában azonban az útszéli árokból előugró torzonborz, inges-gatyás alak durván fölverte Panzasándort édesded szunyókálásából, hogy ijedtében kis híján le is huppant az öszvér hátáról.

– Megálljatok, atyámfiai! – üvöltötte az árokból termett legény.

Rózsasándor finoman megrántotta sötétpej csődörének kantárát, s előrehajolván nyergében, gyöngéden és nyugtatón megveregette az állat nyakát.

– Hogy azt a leborult szivarvégit neki...! – sziszegte sárga lapátfogai között Panzasándor.

– No – vont a föl a szemöldökét Rózsasándor jóindulatúan.

– Honnan és hová, jóemberek? – érdeklődött a toprongyos egyén mordan.

– Csak innen, a hátam mögül – dörmögte Rózsasándor –, és arra, amerre az orrom áll.

Panzasándor erre, feledve bosszúságát, csendeskén göcögni kezdett.

– Nagyon vicces! – mérgelődött a borzas fickó, egyúttal ómódi mordályt húzott elő a gatyájából.

– Ettől mi nem ijedünk meg, lelkem – nevetett Rózsasándor, miközben boszorkányos ügyességgel vette elő karikás ostorát valahonnan a háta mögül, s mire az utolsó hangot kiejtette, már jól oda is csördített a gondozatlan egyén pisztolyt tartó bal kezére, a fegyver messzire röpült, a kéz gazdája fájdalmasat vonyított, egy közeli fán gubbasztó varjú kárörvendőn elkárogtá magát. A következő csapás eredményeképpen pedig az ostor szíja szorosan a lefegyverzett személy csuklójára tekeredett.

– Hát te honnan és hová? – kérdezte ártatlanul Panzasándor a pocakját simogatva.

A zilált külsejű férfiú konokul hallgatott.

Török Eszter illusztrációja

- Tudod-e, ki vagyok én? – szegezte neki a kérdést Rózsasándor.
- Valami csikós – szűrte a fogai közt a fogoly. – Az ustorral, mi tagadás, igen jól bánsz – tette hozzá félhangosan.
- Az én nevem Rózsasándor – jelentette ki Rózsasándor. – Talán hallottál már rólam.

A torzonborz fickónak, úgy tűnt, leesett az álla. Félrehajtott fejjel vizslatni kezdte a csuklójára tekeredett ostor végét szorongató férfiút.

- Valóban így írták le a nevezetést – dűnnyögte. – S a falragaszokon is így néz ki – tette hozzá.
- És te ki vagy, atyafi? – mosolygott Panzasándor.
- A Noszlopy Gáspár csapatából való Hódi Róbert, nem más.

Rózsasándor leugrott a lova hátáról, szabadon engedte borzas foglyát.

- Gáspárt két hónapja kötötték föl Pesten, a Ludovika mögött – közölte a legénnyel.

Hódi Róbert erre minden előjel nélkül keservesen sírva fakadt.

Az angolai Robin Hódi leszármazottja vagyok.

- Nem hallottad?
- Nehem – szipogta Noszlopy embere. – Olyan volt nekem, akár az apám.
- Pedig nem sokkal lehetsz ifjabb nála.
- Mint a bátyám – helyesbített amaz. – Árva vagyok.
- Ismertem Hódikat Vásárhely környékén – vakarta a fejét Panzasándor, miközben lekászálódott hátsaról.
- Én külhonból származom – rázta a fejét Hódi Róbert. – Az angolai Robin Hódi leszármazottja vagyok.
- A’ meg ki a rossznyavalya? – értetlenkedett Panzasándor.
- Afféle híres és igazságos betyár és útonálló volt, miként kendtek.
- Nohiszen – legyintett Panzasándor.

Rózsasándor ezenközben komoran hallgatott. Szúrós szemmel fürkészte Hódi Róbertet.

- Noszlopyt Túladunán fülelték le – szólt csöndesen.
- Én Kecskeméten váltam el tőle tavaly nyáron – mondta Hódi Róbert.
- Kecskeméten?
- El akartuk fogni a császárt, aki akkortájt arra járt.
- A császárt?
- Azt – bólogatott buzgón Hódi Róbert.
- Elbaltáztátok, ugye? – hunyorgott Panzasándor.
- Elárultak bennünket. Futott, ki merre látott.
- De te maradtál – helyesbített Rózsasándor. – És elkaptál egy pandúrt is, lehúztad róla a kincstári csizmát.

Hódi Róbert elvörösödött.

- Így volt, igen – heherészett kínjában.

Rózsasándor mozdulatait megint lehetetlen lett volna követni, olyan sebesen végezte, amit végzett, akár a végzet. Nem telt belé három szempillantás, Hódi Róbert a földön hevert, s a hátán Panzasándor ücsörgött.

- Te Pandúrsándor embere vagy – állapította meg szomorúan Rózsasándor. – Pandúrsándoré, ki nékem ősi ellenségem, s népemnek nyúzója. Legszívesebben megfircangolnálak.
- Nem úgy van az... – nyögte Hódi Róbert, de Rózsasándor leintette. Megkötözte kezét-lábát, közben kenyeres pajtása átkutatta a pandúrbérenc zsebeit.
- Ímhol egy zsíros, számfüles kis füzetke – mutatta föl Panzasándor, majd silabizálni kezdte, miszerint:
- Robin Hód kalandjai a szervadi erdőben.

Fölemelte a tekintetét a papírról, szemében kiütközött az értetlenség:

– Az meg hol a csudában van?

– Angliában – nevetett Rózsasándor. – No, ez volna a te ősöd? – kérdezte Hódi Róbertet, de a választ meg sem várva, begurította az árokba, ahonnan fertályórája előugrott.

– Tűnődjél, ánglius, lesz időd elég – javasolta neki Panzasándor, utánaahajította a rongyolt füzetet, majd visszamászott az öszvérré.

– Azt üzenem Pandúrsándornak – vetette vissza a nyeregből, széles válla fölött Rózsasándor –, hogy ne küldjön rám hitvány ügynököket, mert levágom a fülüket és az orrukra varrom mindegyiknek! Ha már küld, hát ügyeseket küldjön. És ne szennyezze be szegény Noszlopy uram emlékét a magadfajta szájalmas nyomoroncokkal, akiken olyan árulkodóan áll az ing meg a gatyá, ahogyan Lendvay színészen állt, kit tavaly nyáron Temesvár mellett láttam egy színműben, míg el nem nyomott a buzgóság a nagy műélvezetben!

Hódi Róbert, mivel Panzasándor a tartalék kapcájával kipeckelte a száját, nyöszörgéssel jelezte, hogy megértette az üzenetet. Rózsasándor elégedetten vette tudomásul a nyugtázást, azzal folytatta útját a jó Szeged városa felé, hogy annak határában édes egykomája, Katona Pál uram tanyás ingatlanján húzódjék meg egy kicsit, tekintettel arra, hogy erősen vágyott már pihenni.

Alig ült el a por Rózsasándor lova lába nyomán, két kövér, marcona férfiú loholt elő az országúttól néhány száz lábnyira húzódó csaliútól, előkotorták Hódi Róbertet az árokból, megoldották köteleit, s egy kulacsból savanykás borral itatták.

Hülyék kendtek mindahányan, Pandúrsándor béresei!

– Tud ez mindent – törölte meg a száját Hódi Róbert. – Hallotta azt is, hogy Noszlopyt fellógatták. Él a hálózata ezeknek a kutyáknak.

– Mit tudsz te arról, mi az a hálózat? – hördült fel kevésbé pohos szabadítója mérgesen.

– Miért nem mentél vele? – kérte számon a pohosabb.

– Elárult a csizmám. Kilógott a gatyá alól.

– Hülye vagy te, nyilvánvaló – vont le a tanulságot a másik kettő.

– Hülyék kendtek mindahányan, Pandúrsándor béresei! – zendült egy hang a hátuk mögött, s a karikás ostorok úgy csördítettek a nyakuk közé, hogy azt az életük végéig emlegették. Nem telt bele hét, esetleg nyolc szempillantásnyi idő, s Pandúrsándor mindhárom leselkedője a porban hevert, ott jajgatott, fülükből távolodó patkócsattogás vert visszhangot.

Szürkült az ég alja, Rózsasándor lova megbotlott egy fűcsomóban, merthogy Panzasándorral az oldalán letért az országútról, s Katona Pál uram tanyája felé ügetett tova. A sötétej csődör fáradt lehetett már, Rózsasándor aggódva húzgálta meg a fülét.

Török Eszter illusztrációja

– Vajon valóban élnek Hódik az ángliusok között? – tűnődött Panzasándor. – Talán. Merthogy minden lehetséges, én már csak úgy vélem. Nemde? – s miután vagy egy lélegzetvételnyi ideig is hiába várta a feleletet okos és érdekes kérdésére, ekként folytatta a bölcselkedést: – Hogy mást ne mondjak, mostanság langaléta férfiről álmodom, őszbe hajló, igen mókás szakállkát és bajuszkát visel, csontvázsovány lovon jár és értelmetlen nyelven beszél. A legkülönösebb, hogy magam is vele tartok erre-arra, hajszájra úgy, ahogyan igazából veled szoktam, kedvelt uraságom, jó Rózsasándor. Álomban azonban holmi számáron követem a különös embert, válaszolgatok a szavaira, miket ép ésszel nem is értek, és válaszaim szemlátomást helyesek. Furcsán furcsa dolgok ezek, kedvelt uraságom, jó Rózsasándor...

– Furcsán furcsa már minden, Panzasándor – hagyta rá Rózsasándor, örvendezve, hogy kísérője gondolatai elterelődtek az ángliusokról. – Mióta az osztrákok meg a muszkák végiggázoltak rajtunk, különös az élet. Attól tartok, kipottyantunk a saját világunkból, ahogyan a vonat vagonjai potyognak le a sínekről, midőn kisiklik a mozdony. Lám, lám, álmodban csacsin, de a valóságban is számárorszáron imbolyogsz, jó lovadat elkártyáztad, s nem loptál helyette

másikat, derék Panzasándor!

– A bor az oka, attól lehet – kesergett Panzasándor. – Lónak néztem én ezt a dögöt, ette volna a fene azt a hegyaljait...

– Hamarosan a komámhoz érünk, ott majd kipihened magad – vigasztalta Rózsasándor, s közben a köréjük sűrűsödő sötétséget vizsgálta, szimatolta –, aztán meg tudjuk jól, merre legettetik a szegedi bíró ménését.

A távolban már föl is tűnt Katona Pál tanyájának pislá fénye. Csakhogy amint Rózsasándor és vitéz kísérőjének alakja beleveszett a feketeségbe, az egyik bokorban megmoccant egy vézna, pattanásos képű emberke. Föltápáskodott, lévén addig kushadt az ágak között, kezeit dörzsölgette, fogait csikorgatta, lábát rázogatta, s mikor úgy érezte, a vér újfent megiramodott az ereiben, elspurizott Szeged irányába. Alig jutott azonban pár száz lábnyira, meglehetősen kődarab koppant éppen a halántékán.

Akár a nyulak, olyan szaporák a spionok manapság.

– Akár a nyulak, olyan szaporák a spionok manapság – dörmögte Katona Pál a bajusza alatt, miközben átkutatta a cingár zsebeit. – Pedig nem érdemes...

Nem sokkal később Katona Pál és Rózsasándor karcos homoki borral öblítették le a viszontlátás fölötti örömeiket, míg Panzasándor úgy aludt, hogy a nyála is kicsordult, s álmában ama bizonyos férfiút figyelte sajnálkozva, ahogyan szánni való módon, mégis valamelyest méltósággal belegabalyodik a szélmalom vitorlájába. Az a magasba emeli, s forgatja körbe és körbe a rúgkapáló embert, míg ő maga, a jó Panzasándor oda nem ront, hogy a molnárt előrángatva leállíttassa a kereket....

És sikerrel járt: a kerék megtorpant. Panzasándor pedig fölébredt. Arról azonban, hogy mi történt ezután, majd másik alkalommal. Most elégedjünk meg ennyivel.

illusztráció: [Török Eszter](#)